

פרק 8 - סדר ציבורי

מקורות והגדרות

לוחות 1-5: הלמ"ס

- **הרשעה בדין** - כהרשעה נחשב כל חיוב בדין של אדם בהאשמה שהוגשה נגדו בתיק בית משפט אחד.
- **עברה פלילית** - אירוע פלילי שכלל הפרה של סעיף חוק שלגביו הוגש כתב אישום נגד אדם אחד על ביצוע עבירה.
- **סוג עברה** - פסק הדין ותיק בית משפט יכולים לכלול אישום בהפרה של יותר מאשר סעיף חוק אחד. בעיבודים הסטטיסטיים בהם הפרט מיוצג על ידי עברה אחת, נקבע סוג העברה לפי סעיף החוק החמור ביותר בהאשמה ובהרשעה כולה, מבחינת העונש המרבי הצפוי לנאשם, בהתאם לחוק ובהתאם לדירוג חומרת קבוצת העברה, כפי שנקבע על ידי משטרת ישראל. סיווג העברות:
עברות כלפי בטחון המדינה: בגידה וריגול, מרד והסתה למרד, עברות על חוקי חירום, הסתננות ומסירת סודות רשמיים.
עברות כלפי הסדר הציבורי: הכשלת עובד ציבור, תקיפה והכשלת שוטר, קטטות והפרעות ברחובות ובמוסדות, איומים, שוחד, התקהלות או התאגדות, מטרד רעש וחסימת דרך, הסגת גבול ועברות כנגד חוק הכניסה לישראל.
עברות כלפי חיי אדם: רצח, ניסיון לרצח, הריגה, גרימת מוות ברשלנות, איומי רצח והריגה.
עברות כלפי גופו של אדם: חבלה גופנית חמורה, תקיפה, חטיפה, כפייה ומאסר שווא.
עברות מין: אינוס, מעשים מגונים, הפצת מחלות מין, הטרדה מינית.
עברות מוסר: עברות זנות ועברות סמים.
עברות רכוש: שוד, סחיטה, תקיפה לשם גניבה, התפרצות לבתי עסק, מוסדות ודירות, גניבות אופניים או רכב, כייסות וגרימת נזק לרכוש בזדון.
עברות מרמה ועבירות כלכליות: זיוף מסמכים, זיוף כספים ומשיכת שיק ללא כיסוי.
עברות מנהליות: חוקי עזר עירוניים.
עברות רישוי: רישוי נשק ותחמושת, רישוי מלאכות, תעשיה ועסקים, רדיו וטלוויזיה, עברות תעבורה ועברות רישוי בנייה לא חוקית.
- **מועדות** - החל בשנת 1979, נאשמים ומורשעים בדין ייחשבו כמועדים אם חויבו בדין בשתי הרשעות או יותר עד סוף השנה הנחקרת. נאשמים ומורשעים חדשים נחשבים מי שחויבו בדין עד סוף השנה הנחקרת בהרשעה אחת בלבד, גם אם כללה יותר מאשר עברה אחת שבגינם הורשעו. מקרים בהם נאשמים הורשעו בדין ובוצעה להם מחיקה של ההרשעה לאחר ביצוע עונשם ייחשבו גם הם כ"חדשים".
- **מבוגרים וקטינים (גיל אחריות פלילית)** - חוק הנוער קובע כי "קטין" הוא מי שטרם מלאו לו 18 שנים. קטין מעל גיל 12 אשר ביצע עבירה פלילית יישא באחריות פלילית למעשיו. הסיווג למבוגר ולקטין נעשה לפי הקריטריונים הבאים: גיל בעת ביצוע העברה, גיל בעת הגשת כתב אישום, ובית משפט בו נשפט הפרט. קטין נחשב מי ש-2 מתוך 3 הקריטריונים מצביעים על היותו קטין, שאר המקרים ייחשבו כמבוגרים. החל בנתוני שנת 2010, חל שינוי בלוחות 8.1 ו-8.2 והנתונים בהם התקבלו ממערכת המרשם הפלילי החדשה. במסגרת המרשם הפלילי מתועדים ומנוהלים כלל העברות הפליליות שבוצעו, ההכרעות בגין עברות אלו והעונשים שנפסקו בגינן. במציאות שקדמה למרשם הפלילי החדש היו פערי מידע בין מערכות המידע השונות בשל בעיות טכניות, כגון: בעיות ממשקים בין מערכות שונות, שינויים בחוק שלא ניתן היה ליישם במערכת הטכנולוגית הישנה וכדומה. לפיכך, הנתונים הוסבו מהמערכת הישנה אל המערכת

החדשה. בנוסף, בשונה מהנתונים שהוצגו בשנתונים קודמים, לא נוכו זרים והנתונים כוללים את תושבי הרשות הפלסטינית, תיירים, עובדים זרים ושוהים בלתי חוקיים שגרו בעת ביצוע העברה בתי"א-יפו. **בעקבות שינויים אלו לא ניתן להשוות את נתוני שנת 2010 ואילך, כפי שהם מוצגים בלוחות 8.1 עד 8.4, לנתונים משנים קודמות.**

בנוסף, החל בנתוני שנת 2015, חל שינוי בלוח 8.5. עד אז, הלוח התייחס לשיעור התושבים בני 15 ומעלה המורשעים בדין. החל בשנת 2015, הלוח התייחס לשיעור בני 12 ומעלה המורשעים בדין (וזאת בהתאם להגדרת גיל האחריות הפלילית על פי חוק). **לכן, לא ניתן להשוות את הנתונים בלוח 8.5 משנת 2015 ואילך לשנים קודמות.**

לוח 6: משרד העבודה והרווחה, שירות המבחן למבוגרים, מחוז ת"א והמרכז

מבוגרים בטיפול - עבריינים מבוגרים (מעל גיל 18) שהופנו במשך השנה על ידי בית-משפט שירות המבחן לשירות המבחן למבוגרים לחקירה והכנת תסקיר ו/או שנידונו לסנקציות עונשיות בפיקוח קצין מבחן.

לוחות 7-8: משטרת ישראל, המטה הארצי, מדור סטטיסטיקה

- **תיקי חקירה** - רישומים של אירועים פליליים שנרשמו במשטרה. תיק חקירה יכול לכלול יותר מאשר אירוע פלילי אחד וכן יותר מאשר עבריין אחד.
- **פרטי אירוע** - הסיווג המקובל לתיקי חקירה (סיווג זה נוסף בשנת 2004).
- **אי-תביעה** - חקירה משטרתית שמסתיימת בלא פתיחת תיק פלילי ובלא רישום פלילי, מאחר שלחשוד אין רישומים קודמים במשטרה, ומאחר שנסכיבות העברה קלות.
- **תיקים גלויים** - תיקים שיש בהם חשוד או נילון בביצוע העבירה שנחקרו באזהרה, או קטינים מתחת לגיל 12 שנחקרו בהודעה פתוחה. ההבדל בין נילון לחשוד, נגדם קיים חשד לכאורה לעבירה פלילית, הוא באופן הטיפול המשפטי.
- **נילון** - מי שקיימות כנגדו חשדות כי הוא ביצע עבירה פלילית.
- **חשוד** - נילון אשר לאחר בחינת החקירה והראיות שנאספו נחקר תחת אזהרה, הופך לחשוד.

החל בשנת 2004, שונתה צורת הצגת הנתונים והם כוללים עתה הן תיקי חקירה (פ"א - פרטי אירוע) והן תיקי אי-תביעה (א"ת). הנתונים שפורסמו בלוחות בשנים קודמות עבור "תיקי חקירה" דומים לנתונים מסוג פרטי אירוע. **בשל כך, ההשוואה של נתוני שנת 2004 ואילך, לנתוני שנים קודמות, הינה בעייתית.**

החל בשנת 2012, המשטרה עברה למערכת נתונים חדשה (פל"א) ובה תיק חקירה יכול לכלול יותר מעברה אחת ולכן סה"כ תיקי החקירה אינו דומה לסה"כ העברות. בנוסף, משנת 2016 ואילך, תיקים גלויים כוללים חשודים ונילונים, בעוד שבעבר נכללו בהם נתוני חשודים בלבד. **לכן, לא ניתן להשוות את נתוני התיקים הגלויים משנת 2016 ואילך לנתונים בשנים קודמות.**

לוח 9: הנהלת בתי המשפט, מד"ע (מחקר, דו"חות, הערכה)

- **תיקים עיקריים** - לא כולל תיקי בקשות באזרחי ותיקי בקשות בפלילי (כמו דחיית מועד דיון, צו עיכוב יציאה מהארץ).
- **בית משפט לענייני משפחה** - שוכן ברמת גן.